

TANTÁRGYADATLAP

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010
1.7. Oktatási forma	Távoktatás

2. Tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Személyiségpszichológia				A tantárgy kódja		PLM1206		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve – tantárgyfelelős				dr. Marschalkó Eszter Enikő, adjunktus						
2.3. A szemináriumért/laborért/projektért felelős tanár neve – tantárgytutora				dr. Marschalkó Eszter Enikő, adjunktus						
2.4. Tanulmányi év		I	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja		V/E	2.7. Tantárgy típusa	Tartalom	Alap
									Kötelezős ég	Kötel ező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám-nappali tagozat	4	amiből: 3.2. kurus	2			3.3. szeminárium/ labor/ projekt	2
3.4. 3.4. Félévi óraszám: távoktatás	125	amiből: 3.5. SI	69	AI	28	3.6. AT (8) + TC (20) + AA (0)	28
Az egyéni tanulási (SI) és önképzés (AI) idő leosztása:							óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (AI)							28
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás							30
3.5.3. Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása							32
3.5.4. Tutorálás (szakmai tanácsadás)							2
3.5.5. Vizsgák							2
3.5.6. Egyéb tevékenységek							2
3.7. Az egyéni tanulás (SI) és az önképzési tevékenységek (AI) teljes óraszama	97						
3.8. A félév össz-óraszama (ECTS száma x 25 óra)	125						
3.9. Kreditszám	5						

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	BBTE eLearning platformja
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	BBTE eLearning platformja, audiovizuális eszközök

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	CP. 1. A pszichológia alapvető fogalmaival való munkálkodás 1.1. A végzős ismeri és megkülönbözteti a tudományos pszichológia területén a főbb paradigmákat. 1.5. A végzős ismeri és kezeli a motiváció, az érzelem, a személyiség, az intelligencia, a társas kapcsolatok fogalmait. 1.6. A végzős ismeri és megfigyeli az emberi fejlődés főbb jellemzőit. 1.7. A végzős megkülönbözteti az emberi fejlődést meghatározó mechanizmusokat és tényezőket. 1.8. A végzős elemzi a pszichológiai és pszichoszomatikus rendellenességek hátterében álló pszichológiai folyamatokat. 1.10. A diplomázó ismeri és alkalmazza a tudományosan validált pszichológiai paradigmákat. CP. 2. Megtervezi és megvalósítja a pszichológiai kutatási megközelítést. 2.5. A diplomázó integrálja saját kutatási eredményeit a szakterület tudományos szakirodalmának tágabb kontextusába. CP. 3. Problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus értékelése a pszichológiában. 3.2. A diplomázó kritikus gondolkodást mutat, elméleti fogalmakat és empirikus adatokat használ a problémamegoldás során. CP. 4. Az egyén, a csoport és a szervezet pszichológiai értékelése. 4.1. A diplomázó bizonyítja a személyiségmodellek megértését és megfelelő alkalmazását.
----------------------	--

Transzverzális kompetenciák	CT. 1. A szakmai feladatok meghatározott deontológiai elvek szerinti ellátása a szakma gyakorlása során 1.1. A hallgató ismeri a szakma gyakorlására vonatkozó sajátos elveket és deontológiai normákat. 1.4. A diplomázó alkalmazza a deontológiai normákat a pszichológiai kutatásban 1.5. A végzős értékeli és tiszteletben tartja az egyének közötti különbségeket. 1.6. A diplomázó együttműködik másokkal, figyelembe véve az egyéni különbségeket. TC. 2. A hatékony munka technikáinak alkalmazása multidiszciplináris csoportban, különböző hierarchikus szinteken. 2.1. A hallgató felismeri a multidiszciplináris megközelítések hasznosságát a pszichológiai gyakorlatban. 2.4. A hallgató bemutatja saját nézőpontját és alkalmazkodik a csoportmunkához, olyan fogalmakat alkalmazva, mint a koordináció, munkatervezés, konfliktuskezelés. CT. 3. Önértékelés a továbbképzési szükségletekről a szakmai kompetenciáknak a társadalmi kontextus dinamikájához való igazítása érdekében. 3.1. A diplomázó értékeli a továbbképzési igényeit annak érdekében, hogy a szakmai kompetenciákat a társadalmi környezet dinamikájához igazítsa. 3.2. A diplomázó azonosítja a szakmai továbbképzési lehetőségeket. 3.3. A hallgató azonosítja a tudományosan hitelesített forrásokból származó információkat, és azokkal operál 3.4. A diplomázó személyes és szakmai fejlődéséhez e-learning platformokat és vegyes tanulást használ. 3.5. A hallgató nemzetközi adatbázisokat használ a személyes és szakmai fejlődéséhez. 3.6. A hallgató személyes felelősséget vállal a szakmai fejlődésért a szakterületen.
-----------------------------	---

7 A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1. Tantárgy általános célkitűzése	• Az általános és személyiség pszichológia szakterülethez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése; ezeknek megfelelő használata a szakmai közlésben • Az alapismereteknek az általános területhez tartozó különböző típusú fogalmak, helyzetek, folyamatok, tervek, stb. megmagyarázására és értelmezésére való használata
7.2. A tantárgy specifikus célkitűzései	• A sajátosan a személyiség pszichológia, általánosan pedig a társadalomtudományok tárgykörébe tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek szakmai közlés során történő megfelelő használata • Pszichológiai jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó fogalmak és alapvető elméletek megfelelő használata által • A pszichológia tudományára jellemző alapvonások, főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása • Az információk minőségének értékelése és a használt fogalmaknak terület, kiterjesztés és meghatározás, illetve a kontextus igényeinek megfelelő hierarchizálása

	· A tények és elméletek magyarázata és értelmezése, a területre jellemző alapismeretek, valamint az egyéni módon szerzett információk és megfigyelések révén · A pszichológiában ismert főbb elméleti megközelítések (viselkedéses, biológiai, kognitív, evolúciós, humanisztikus, pszichodinamikus és társadalmi-kulturális) összehasonlító elemzése
--	--

8. Tartalmak

8.1. AI, SI	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A személyiségpszichológia tárgya, célja, alkalmazhatósága. Vizsgálati módszerek és eszközök.	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
2. A személyiség analitikus megközelítése: A pszichoszexuális fejlődés elmélete	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
3. Neo-analitikus személyiség megközelítés	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
4. A személyiség pszichoszociális fejlődésmélete	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
5. A személyiség vonáselméleti megközelítése	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
6. A személyiség biológiai megalapozottsága. Az öröklés szerepe személyiség kutatásokban	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. Szociális tanuláselméleti megközelítés. Pre-kognitív elméletek	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
8. A személyiség humanisztikus megközelítése: motivációs és szükségletelvű megközelítések	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
9. A személyiség kognitív megközelítésben	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
Könyvészet: Marschalkó E.E. (2024) <i>Személyiségpszichológia</i> . Tanulmányi útmutató Ewen B, R., & Ewen, R. B. (2014). An Introduction to Theories of Personality. Psychology Press. https://doi.org/10.4324/9781315793177 Monte, C.F. (1999). Beneath the Mask. An Introduction to Theories of Personality. Sixth Edition. Harcourt Brace College Publisher Pervin, L.A. (Ed.) (2003). The Science of Personality. Second Edition. Oxford University Press Carver, Ch.S. & Scheier, M. F. (2003). Személyiségpszichológia. Budapest, Osiris Kiadó		

- Arnett, J.J. (2000). Emerging Adulthood: A theory of development from late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55, 469-480.
- Arnett, J.J. (2006) From Emerging Adulthood to Young Adulthood. In: J.J. Arnett (Eds.) *Emerging Adulthood*, pp 207 – 228, Oxford University Press doi: 10.1093/acprof:oso/9780195309379.003.0010
- Dweck, C. S. (2012). *Mindset: How You Can Fulfil Your Potential*. New York: Constable & Robinson
- Jang, K. L., Livesley, W. J. & Vernon, P. A. (1996). Heritability of the big five personality dimensions and their facets: a twin study. *J Pers* 64(3), 577–91. doi: 10.1111/j.1467-6494.1996.tb00522.x. PMID: 8776880.
- Laporte, N., Soenens, B., Brenning, K., & Vansteenkiste, M. (2021). Adolescents as active managers of their own psychological needs: The role of psychological need crafting in adolescents' mental health. *Journal of Adolescence*, 88, 67–83. doi:10.1016/j.adolescence.2021.02.004
- Mirnics Zs. (2006). *A személyiség építőkövei. Típus-, vonás- és biológiai elméletek*. Bölcsész konzorcium Kiadó
- Szakács F. & Kulcsár Zs. (Eds.) (2001). *Személyiségelméletek*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Mitchell, R. L. C., Kumari, V. (2016). Hans Eysenck's interface between the brain and personality: Modern evidence on the cognitive neuroscience of personality. *Personality and Individual Differences*, 103, 74–81. doi:10.1016/j.paid.2016.04.009
- Power, R. A., Pluess, M. (2015). Heritability estimates of the Big Five personality traits based on common genetic variants. *Translational psychiatry*, 5(7), e604. <https://doi.org/10.1038/tp.2015.96>
- Vansteenkiste, M., Niemiec, C. P., & Soenens, B. (2010). The development of the five mini-theories of self-determination theory: an historical overview, emerging trends, and future directions. In *Advances in motivation and achievement* (pp. 105–165). [https://doi.org/10.1108/s0749-7423\(2010\)000016a007](https://doi.org/10.1108/s0749-7423(2010)000016a007)

Kiegészítő könyvészet:

- Ashton, M.C. (2007). *Individual Differences and Personality*. Burlington: Elsevier Academic Press.
- Bleidorn, W., Kandler, C., Riemann, R., Angleitner, A. (2009). Patterns and Sources of Adult Personality Development: Growth Curve Analyses of the NEO PI-R Scales in a Longitudinal Twin Study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97, 1, 142-155
- Drapeau, M., Thompson, K., Petraglia, J., Thygesen, K.L., Lecours, S. (2011). Defense Mechanisms and Gender: An Examination of Two Models of Defensive Functioning Derived from the Defense Style Questionnaire. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 11, 1, 149-155
- Dweck, C. S., & Leggett, E. L. (1988). A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychological Review*, 95(2), 256–273. doi:10.1037/0033-295x.95.2.256
- Lombardo G. P., Foschi R. (2003). "The Concept of Personality between 19th Century France and 20th Century American Psychology". *History of Psychology*, 6, 2, 133–142.
- Mischel, W., Ayduk, O., Berman, M. G., Casey, B. J., Gotlib, I. H., Jonides, J. & Shoda, Y. (2010). "Willpower" over the life span: decomposing self-regulation. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 6 (2), 252–256. doi:10.1093/scan/nsq081
- Matsumoto, D., Nakagawa, S., Yoo, S.H. (2008). Attitudes and Social Control. Culture, Emotion Regulation and Adjustment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6, 925–937.
- McAdams, D.P., Olson, B.D. (2010). Personality Development: Continuity and Change Over the Life Course. *Annual Review of Psychology*, 61, 517-542.
- Nguyen Luu, L. A. & Fülöp M. (2003). *Kultúra és pszichológia*. Osiris, Budapest

8.2. AT

Didaktikai módszerek

Megjegyzések

A személyiség meghatározása analitikus, neoanalitikus és humanisztikus perspektívában	Megbeszélés, problemaizálás, szintézis	
A személyiség vonáselméleti és kognitív megközelítésben	Megbeszélés, problemaizálás, szintézis	
Könyvészet: Marschalkó E.E. (2024) <i>Személyiségpszichológia</i> . Tanulmányi útmutató Carver, Ch.S. și Scheier, M. F. (2003). <i>Személyiségpszichológia</i> . Budapest, Osiris Kiadó Arnett, J.J. (2000). Emerging Adulthood: A theory of development from late teens through the twenties. <i>American Psychologist</i> , 55, 469-480. Jang, K. L., Livesley, W. J. & Vernon, P. A. (1996). Heritability of the big five personality dimensions and their facets: a twin study. <i>J Pers</i> 64(3), 577–91. doi: 10.1111/j.1467-6494.1996.tb00522.x. PMID: 8776880. Mirnics Zs. (2006). <i>A személyiség építőkövei. Típus-, vonás- és biológiai elméletek</i> . Bölcsész konzorcium Kiadó Szakács F. și Kulcsár Zs. (Eds.) (2001). <i>Személyiségelméletek</i> . ELTE Eötvös Kiadó, Budapest Vansteenkiste, M., Niemiec, C. P., & Soenens, B. (2010). The development of the five mini-theories of self-determination theory: an historical overview, emerging trends, and future directions. In <i>Advances in motivation and achievement</i> (pp. 105–165). https://doi.org/10.1108/s0749-7423(2010)000016a007		
8.3. TC	Információ továbbítási módszerek	Megjegyzések
Referatum elkészítése egy személyiségpszichológiai témakörben megadott tematika szerint	BBTE eLearning platformja	Megadott határidőre fel kell tölteni elektronikus formátumban
Parciális felmérés	vizsga	20% a végjegyből
Könyvészet: Marschalkó E.E. (2024) <i>Személyiségpszichológia</i> . Tanulmányi útmutató Ewen B, R., & Ewen, R. B. (2014). <i>An Introduction to Theories of Personality</i> . Psychology Press. https://doi.org/10.4324/9781315793177 Monte, C.F. (1999). <i>Beneath the Mask. An Introduction to Theories of Personality</i> . Sixth Edition. Harcourt Brace College Publisher Pervin, L.A. (Ed.) (2003). <i>The Science of Personality</i> . Second Edition. Oxford University Press Carver, Ch.S. și Scheier, M. F. (2003). <i>Személyiségpszichológia</i> . Budapest, Osiris Kiadó Arnett, J.J. (2000). Emerging Adulthood: A theory of development from late teens through the twenties. <i>American Psychologist</i> , 55, 469-480. Arnett, J.J. (2006) From Emerging Adulthood to Young Adulthood. In: J.J. Arnett (Eds.) <i>Emerging Adulthood</i> , pp 207 – 228, Oxford University Press doi: 10.1093/acprof:oso/9780195309379.003.0010 Dweck, C. S. (2012). <i>Mindset: How You Can Fulfil Your Potential</i> . New York: Constable & Robinson Jang, K. L., Livesley, W. J. & Vernon, P. A. (1996). Heritability of the big five personality dimensions and their facets: a twin study. <i>J Pers</i> 64(3), 577–91. doi: 10.1111/j.1467-6494.1996.tb00522.x. PMID: 8776880. Laporte, N., Soenens, B., Brenning, K., & Vansteenkiste, M. (2021). Adolescents as active managers of their own psychological needs: The role of psychological need crafting in		

adolescents' mental health. <i>Journal of Adolescence</i> , 88, 67–83. doi:10.1016/j.adolescence.2021.02.004 Mirnics Zs. (2006). A személyiség építőkövei. Típus-, vonás- és biológiai elméletek. Bölcsész konzorcium Kiadó Szakács F. & Kulcsár Zs. (Eds.) (2001). Személyiségelméletek. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest Mitchell, R. L. C., Kumari, V. (2016). Hans Eysenck's interface between the brain and personality: Modern evidence on the cognitive neuroscience of personality. <i>Personality and Individual Differences</i> , 103, 74–81. doi:10.1016/j.paid.2016.04.009 Power, R. A., Pluess, M. (2015). Heritability estimates of the Big Five personality traits based on common genetic variants. <i>Translational psychiatry</i> , 5(7), e604. https://doi.org/10.1038/tp.2015.96 Vansteenkiste, M., Niemiec, C. P., & Soenens, B. (2010). The development of the five mini- theories of self-determination theory: an historical overview, emerging trends, and future directions. In <i>Advances in motivation and achievement</i> (pp. 105–165). https://doi.org/10.1108/s0749-7423(2010)000016a007		
Megjegyzés: A referátum elkészítéséhez önállóan kell minél aktuálisabb könyvészetet keresni.		
8.4. AA	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Hexaco kérdőív kitöltése és értelmezése	Szemléltetés, bemutatás	www.hexaco.org
Könyvészet: Lee, K., & Ashton, M. C. (2018). Psychometric properties of the HEXACO-100. <i>Assessment</i> , 25, 543-556.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szemináriumi témák a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük e tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épülnek. A tantárgyak alkalmazásai a munkaerőpiacon igényelt és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelési kritériumok	10.2. Értékelési módszerek	10.3. Aránya a végső jegyben
10.4. AI, SI	Záró vizsga	Írásbeli	50%
	Időszakos felmérés	Írásbeli	20%
10.5. TC / AA	Referátum	Elektronikus formátumban	30%
10.6. A teljesítmény minimumkövetelményei Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett. A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet. Az óralátogatási kötelezettségek elmulasztása a hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat).			

A szemináriumi feladat(ok) kötelezőek, kizáró jellegűek, a vizsgára való jelentkezés előfeltételét képezik. Teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg. A türelmi időszakban pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat. A türelmi időszak után leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételre. A kötelező félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban pótolhatóak, de nem számítanak a végső jegybe, csupán feljogosítják a hallgatót a vizsgán való részvételre.

A parciális vizsga nem kizáró jellegű. A parciális vizsgán való részvétel elmulasztása nem vonja maga után a félév végi vizsgáról való kizárást. A parciális vizsga nem pótolható, kivéve orvosilag jól indokolt esetben. Orvosilag igazolt távollét esetén a kórházi elbocsátást igazoló felmentés benyújtása (7 napon belül) esetén a hallgatónak joga van szóbeli vizsgát tenni, amivel megszerezheti az adott részjegyet.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük. A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre.

A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztatót tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, parciális vizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek).

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.

Tantárgyfelelős
dr. Marschalkó Eszter Enikő

Tantárgytutor/ok
dr. Marschalkó Eszter Enikő

Dátum

Távoktatás igazgató / felelős,

15.04.2024